



Naturvernforbundet
Hordaland



Naturvernforbundet
i Sogn og Fjordane



NJFF
Hordaland



NJFF
Sogn og Fjordane

Bergen og Hordaland Turlag



Sogn og Fjordane Turlag



Bergen og Omland
Friluftsråd

Nordhordland Utviklingsselskap IKS

post@nordhordland.net

Bergen, 10.05.21

Dette innspillet sendes på vegne av Naturvernforbundet Hordaland, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Sogn og Fjordane, Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Sogn og Fjordane Turlag (DNT), Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Høringsinnspill til Planprogram for Interkommunal plan for sjøområda i Nordhordland

FNF Hordaland og FNF Sogn og Fjordane ser svært positivt på at de aktuelle kommunene går sammen om en mer helhetlig, oppdatert og kunnskapsbasert forvaltning av sjøarealene i det aktuelle området.

FNF er naturlig nok mest opptatt av å løfte frem de ikke-kommersielle interessene som blant annet er tilknyttet naturmangfold, friluftsliv, landskap og rent hav.

Høringsuttalelsen er delt inn i fem deler:

1. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til natur og friluftsliv
2. Akvakultur
3. Vindkraft
4. Nordhordland biosfæreområde
5. Særlig viktige områder for biologisk mangfold



Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
hordaland@fnf-nett.no | Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen | 99 62 28 30
organisasjonsnummer 918 407 855 | www.fnf-nett.no/hordaland

1. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til natur og friluftsliv

I planprogrammets tabell 2 (under punkt 4.2) er det gjengitt en rekke kilder som sammen utgjør det kjente kunnskapsgrunnlaget som er planlagt å danne grunnlaget for en arealvurdering. Denne listen må i tillegg inkludere kartfestede artsdata fra *Artskart* og *Artsobservasjoner* (det er en del overlappt mellom disse databasene, men likevel ikke hundre prosent), i tillegg til kartfestede data fra *Naturbase*. For *Naturbase* sin del er det en hel rekke tema-databaser som må være med for å få med et best mulig kunnskapsgrunnlag.

I tillegg har *Bergen og Omland Friluftsråd* (BOF) en kartdatabase som viser en rekke friluftslivsområder innenfor deler av det aktuelle planområdet (nord til og med Austrheim kommune). Vi tar også med at BOF har et eget prosjekt som går ut på å kartlegge *friluftslivets ferdssårer*¹ - data fra dette prosjektet må også tas med i det kommende planarbeidet. Her kan BOF kontaktes for mer informasjon. Her tar vi også med at BOF som tilsluttet FNF-organisasjon, kun har innspill som gjelder de kommunene som er tilknyttet deres organisasjon; i denne saken Alver, Austrheim, Osterøy og Vaksdal.

I tillegg til de nevnte databasene, tar vi med at *Norsk Ornitologisk Forening* og deres medlemmer gjennom lang tid har hatt omfattende feltaktivitet på Fedje og på Herdla (som grenser mot Alver). Særlig når det gjelder viktige raste-, trekk og overvintringsområder langs kysten, er det viktig at Norsk Ornitologisk Forening kontaktes – da de har mye relevant data i hvert fall for deler av det aktuelle planområdet. I denne sammenheng er det viktig å understreke at viktige områder for fugl og annet biologisk mangfold ikke begrenser seg til områder der det er truede arter eller truede naturtyper. Områder med spesielt mange artsobservasjoner (av f.eks. fugler) indikerer ofte at dette er områder som er spesielt viktige for én eller flere arter – og må følgelig være en viktig del av den videre planleggingen.

Ved å gå grundig til verks når man leter etter relevante kartfestede data, vil man minimere risikoen for å gå glipp av viktige data og viktig kunnskapsgrunnlag.

Når det gjelder *anvendelsen* av de kartfestede dataene, er det viktig å være klar over at mange av disse langt fra er fullstendige/uttømmende, men at de – *sammen med videre registreringer og vurderinger* – heller utgjør et godt utgangspunkt for kunnskapsbasert arealforvaltning av sjøområdene. Generelt kan man nok si at kunnskapsgrunnlaget om natur, biologisk mangfold og også friluftsliv i sjøområdene er enda mer mangelfullt enn tilfellet ofte er til lands. Når det gjelder friluftsliv, ønsker vi å understreke at det er viktig å få kartfestet flest mulig områder som er viktige for kystfriluftsliv – for eksempel relatert til padling, seiling og annet ikke-motorisert friluftsliv som foregår i eller på sjøen. Det er naturligvis også viktig å se friluftslivsområder i strandsonen i sammenheng med de tilgrensende sjøområdene – slik man har skrevet i planprogrammet.

Vi tar også med tabell 4 i planprogrammet er langt mer omfattende enn nevnte tabell 2, så det kan godt være at tabell 2 bør utvides med flere kilder som allerede er nevnt i tabell 4.

I planprogrammets punkt 7.4 står det at ROS-analyser skal identifisere og skildre de faktorer som kan bli påvirket av planen, samt vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Vi mener at områder som er aktuelle for akvakultur og vindkraft, også bør omfattes av ROS-analyser – da særlig i forhold til

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2019/mars-2019/plan-for-friluftslivets-ferdselsarer/>

potensiell forurensning og rømming av oppdrettsfisk. Vi mener også at den aktuelle planprosessen legger til rette for å kunne skape en enda bedre oljevernberedskap enn hva man har i dag.

Ellers ønsker vi å minne om den pågående revideringen av de regionale vannforvaltningsplanene. Disse planene er nå på høring, og det er viktig at planarbeidet for sjøområdene tar opp i seg både kunnskapsgrunnlag, utfordringer og miljøstatus som fremkommer i forbindelse med revideringen av vannforvaltningsplanene.

I sammenheng med kunnskapsgrunnlaget er det viktig å minne om *Lov om naturmangfold* §§ 8–10, som skal legge til grunn for all planlegging.

2. Akvakultur

Når det gjelder akvakultur, henvises det i planprogrammet blant annet både til nasjonale laksevassdrag, nasjonale laksefjorder og til produksjonsområde 4 (PO4), som er i rød sone. Vi mener at den aktuelle planprosessen gir kommunene en unik mulighet til å se nasjonale laksefjorder og laksevassdrag i sammenheng med tilgrensende sjøområder – for eksempel ved å etablere bufferområder i tilknytning til nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, der man ikke tillater fiskeoppdrett – dette for å legge bedre til rette for å redusere lusepresset både på laks og sjøørret.

I denne sammenhengen må vi ta med at atlantisk laks trolig vil komme på rødlista 2021². Den nye rødlista skal være klar til november 2021.

Vi ønsker også å sette fokus på lukkede oppdrettsanlegg, både i sjøen og på land – som fremstår som et svært viktig bidrag til å redusere påvirkningen som fiskeoppdrett vil ha på villaks og sjøørret – og på det øvrige marine miljøet.

3. Vindkraft

Av planprogrammets punkt 4.4 fremkommer det at Fedje kommune ønsker å få vurdert om der er areal som kan være egnet til bunnfaste vindturbiner i sjø.

Her ønsker vi å understreke at det er viktig at dette arbeidet tar hensyn til kjente trekkruiter og myte- og overvintringsområder for fug. Norskekysten er som kjent en meget viktig trekkvei vår og høst for millioner av fugler, og det er avgjørende at en eventuell vindkraftsatsing ikke kommer i konflikt med disse naturverdiene. Blant andre Norsk Ornitologisk Forening har satt fokus på denne problemstillingen.³

Her ønsker vi også på generelt grunnlag å nevne at det er viktig å nøye vurdere konsekvenser av vindkraftutbygging også for andre natur- og friluftslivsverdier, slik som for eksempel fiskeriinteresser (både kommersielt og rekreasjonsfiske). Det er også viktig å få på plass mer kunnskap om støy fra vindkraftanlegg i sjø. Slik støy kan forstyrre både fisk og sjøpattedyr.⁴

Vindturbinene vil med de dimensjonene som brukes i dag også representere et stort og dominerende fremmedelement i kystlandskapet, og kan forringe verdien som et viktig rekreasjons- og

² <https://forskning.no/dyreverden-ntb/villaks-og-villrein-vurderes-som-nye-kandidater-for-rodlista/1835160>

³ <https://www.dn.no/innlegg/vindkraft/havvind/miljo/sjofuglene-er-sarbare-for-havvindmoller/2-1-698717>

⁴ <https://forskning.no/energi-fisk-havet/vindmoller-skremmer-fisk-og-dyr-i-havet/1633328>

friluftsområde. Vi oppfordrer derfor til en grundig kartlegging og vurdering av disse momentene før man eventuelt vurderer bunnfast havvind i Fedje kommune.

En mulig satsing på vindkraft i sjø forutsetter en god politisk prosess, som bør være godt forankret også i den øvrige befolkningen. Bare på den måten vil man kunne unngå å havne i samme situasjon som man har havnet i når det gjelder vindkraft på land – det vil si med tilsynelatende sviktende tillit til planprosesser blant deler av befolkningen.

4. Nordhordland biosfæreområde

Vi mener at den pågående planprosessen vil være en enestående mulighet til å få satt fokus på Nordhordland biosfæreområde (et område som også inkluderer Gulen), både når det gjelder hvilke kvaliteter området har, hvilke utfordringer man ser, og ikke minst hvilke forbedrende tiltak man ser for seg.

5. Særlig viktige områder for biologisk mangfold

Vi ønsker å oppfordre til at områder som anses for å være spesielt viktige for fisk, fugl og annet biologisk mangfold, blir markert særskilt i planen. Det er viktig at et slikt planarbeid som dette løfter frem denne type tema. En interkommunal plan for sjøarealene vil også representere en unik mulighet til å se denne type områder i sammenheng – på tvers av kommunegrensene, noe som igjen vil legge til rette for en bærekraftig forvaltning av denne type områder. Her kan man også se på muligheter for vern og begrensning på fiske – slik at man legger best mulig til rette for at særlig viktige områder – for eksempel for fisk – tas godt vare på. Her minner vi også om at Norge har sagt ja til å støtte arbeidet med å verne 30 % av havområdene innen 2030.^{5 6} Også Havforskningsinstituttet fremhever viktigheten av marint vern.⁷

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Sogn og Fjordane

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen (FNF Hordaland)

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland og Forum for Natur og Friluftsliv Sogn og Fjordane er to samarbeidsforum for natur- og friluftsansjasjoner i henholdsvis Hordaland og Sogn og Fjordane. Vi samarbeider for å ta vare på natur- og friluftinteressene.

⁵ <https://www.regjeringen.no/contentassets/74834c816db549089b3066166f15c32b/letter-to-goldsmith-uk.pdf>

⁶ <https://www.nrk.no/norge/regjeringen-gar-inn-for-30-prosent-naturvern--vil-ta-hundrevis-av-ar-med-dagens-tempo-1.15468934>

⁷ <https://www.hi.no/hi/temasider/hav-og-kyst/marint-vern>